

Dobra firma

DOBRZE WIEDZIEĆ: Jak liczyć składkę; Dodatkowy dochód przedsiębiorcy

07.08.2003, BP TM AB

DOBRZE WIEDZIEĆ

Jak liczyć składkę? - cudzoziemcy zatrudnieni w Polsce - ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Dodatkowy dochód przedsiębiorcy - środek trwały to też powierzchnia pod reklamę
Cudzoziemcy zatrudnieni w Polsce - ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Jak liczyć składkę?

W ubiegłym tygodniu pisaliśmy o zasadach obliczania składek ZUS od wynagrodzeń polskich pracowników oddelegowanych za granicę. Dziś będzie mowa o składkach płaconych od cudzoziemców zatrudnionych w Polsce i objętych polskim systemem ubezpieczeń.

Składki te płaci każdy cudzoziemiec, który przebywając w Polsce posiada tytuł uzasadniający objęcie go ubezpieczeniami społecznymi i jednocześnie umowa międzynarodowa nie wyklucza zastosowania polskich przepisów w tym zakresie.

Jak już pisaliśmy, takim tytułem do objęcia ubezpieczeniem jest np. wykonywanie w Polsce pracy. Płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne zatrudnionego w Polsce cudzoziemca jest jego polski pracodawca. Do obowiązków pracodawcy należy:

- zgłoszenie pracownika do ubezpieczeń,
- ustalenie, pobranie, rozliczenie oraz odprowadzenie składek do ZUS.

Pracownika cudzoziemca zgłasza się do ubezpieczeń na formularzu zgłoszeniowym ZUS ZUA z kodem tytułu ubezpieczenia właściwym dla pracownika (tzn. 01 10 xx). We wszystkich dokumentach związanych z ubezpieczeniami społecznymi, należy podawać numery identyfikacyjne PESEL i NIP, a jeśli ubezpieczonemu nie nadano tych numerów lub jednego z nich - serię i numer dowodu osobistego lub paszportu. Cudzoziemcy z reguły nie posiadają numerów identyfikacyjnych, za pomocą których w systemie informatycznym ZUS identyfikowani są ubezpieczeni obywatele polscy. Dlatego też w zgłoszeniu do ubezpieczeń, na formularzu ZUS ZUA, w bloku III dotyczącym danych identyfikacyjnych osoby zgłaszanej - w razie braku numerów PESEL i NIP - należy wpisać serię i numer paszportu. Jeśli seria i numer paszportu są dłuższe niż liczba przewidzianych pól, należy wpisać serię i kolejne cyfry, które mieszczą się w przeznaczonych do tego polach (pozostałe można pominąć).

Zgodnie z nim, jeżeli przedmiotem świadczenia jest udostępnienie pracownikowi lokalu mieszkalnego, jego wartość ustala się:

- dla lokali spółdzielczych typu lokatorskiego i własnościowego - w wysokości czynszu obowiązującego dla tego lokalu w danej spółdzielni mieszkaniowej,
- dla lokali własnościowych, z wyłączeniem lokali spółdzielczych, oraz domów stanowiących własność prywatną - w wysokości czynszu określonego według zasad i stawek dla mieszkań komunalnych na danym terenie, a w miastach w danej dzielnicy,
- dla lokali komunalnych - w wysokości czynszu wyznaczonego dla tego lokalu przez gminę,
- dla lokali w hotelach - w wysokości kosztu udokumentowanego rachunkami wystawionymi przez hotel.

Do ubezpieczeń społecznych nie trzeba natomiast zgłaszać tych zagranicznych pracowników, którzy są zwolnieni z polskiego ubezpieczenia na podstawie umowy międzynarodowej.

Nieodpłatne udostępnienie lokalu

Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne cudzoziemców (podobnie jak polskich pracowników) jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągany u pracodawcy z tytułu pozostawania w stosunku pracy. Tutaj także bierze się pod uwagę wyłączenia niektórych przychodów z podstawy wymiaru składki określone w § 2 ust. 1 pkt 1 - 32 rozporządzenia ministra pracy i polityki socjalnej z 18

grudnia 1998 r. (DzU nr 161, poz. 1106 ze zm.).

Przychodem ze stosunku pracy są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężna świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło ich finansowania. Często zdarza się, że cudzoziemcy korzystają z udostępnianych im przez pracodawców lokali mieszkalnych, ewentualnie pracodawcy zwracają koszty ich wynajmu. Wartość tego świadczenia jest przychodem pracownika ze stosunku pracy i wchodzi do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Nie zostało ono bowiem uwzględnione wśród wyłączeń wymienionych w powołanym rozporządzeniu.

Jeśli pracownik sam wynajmuje mieszkanie, a pracodawca zwraca mu tylko koszty tego wynajmu, do podstawy wymiaru składki wlicza się kwotę opłaty za wynajem lokalu sfinansowaną przez pracodawcę. Jeśli jednak to pracodawca wynajmuje mieszkanie i udostępnia je nieodpłatnie pracownikowi, wartość tego przychodu określa się w wysokości ekwiwalentu pieniężnego określonego w przepisach o wynagradzaniu obowiązujących w danym zakładzie pracy. W razie braku takich przepisów stosuje się § 3 pkt 3 rozporządzenia.

Jakie składki i dokumenty

Pracownik cudzoziemiec podlega wszystkim rodzajom ubezpieczeń społecznych, tzn.: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu. Stopy procentowe składek i zasady ich finansowania (podział składki między pracodawcę i pracownika) są takie same jak dla pozostałych pracowników. Za cudzoziemców opłacane są również składki na Fundusz Pracy w wysokości 2,45 proc. (jeśli osiągają miesięczny przychód wyższy od minimalnego wynagrodzenia) oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w wysokości 0,15 proc. (jeśli pracodawca jest zobowiązany do opłacania tej składki). Wszystkie te składki powinny być rozliczone w imiennych raportach miesięcznych ZUS RCA, ZUS RSA oraz deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA. Termin ich opłacania jest taki sam jak w przypadku pracowników polskich.

Ubezpieczenie zdrowotne

Pracownik cudzoziemiec, objęty obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi, podlega także ubezpieczeniu zdrowotnemu, jeżeli posiada:

wizę uprawniającą do podjęcia pracy albo

zezwolenie na osiedlenie się lub

zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony

Ubezpieczeniem zdrowotnym objęci są również cudzoziemcy zatrudnieni na uczelni jako nauczyciele akademicy, jeśli posiadają wymienione dokumenty.

Zasady opłacania składki zdrowotnej za cudzoziemców są identyczne jak za polskich pracowników. Trzeba jednak pamiętać, że jeśli cudzoziemiec nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (np. ze względu na zwolnienie na podstawie umowy międzynarodowej), to nie ma możliwości kompensaty tej składki z podatkiem i w konsekwencji nie ma możliwości jej obniżenia do wysokości zaliczki na podatek (bo ta wynosi zero). Zatem za cudzoziemca zwolnionego z opłacania podatku dochodowego należy odprowadzać składkę zdrowotną w tej wysokości, w jakiej została naliczona, potrącając ją z jego wynagrodzenia.

BEATA PAWŁOWSKA

specjalista w centrali ZUS

TOMASZ MAJOR

prawnik w kancelarii Wendler Tremml

Dodatkowy dochód przedsiębiorcy

Środek trwały to też powierzchnia pod reklamę

To, że reklama jest dźwignią handlu, wiadomo od dawna. Umieszczenie w odpowiednim miejscu plansz lub napisów reklamowych przekłada się na wzrost obrotów. Niektórzy podatnicy prowadzący działalność gospodarczą mogą na tym dodatkowo zarobić, zawierając - z firmami zajmującymi się reklamą lub bezpośrednio z chcącymi się reklamować - umowy najmu powierzchni budynków lub samochodów będących środkami trwałymi. W zależności od sposobu opodatkowania podstawowej działalności wynajmującego dochody z tego tytułu mogą być opodatkowane w różny sposób.

Zasady ogólne

Zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 11 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej upość) przychodami z działalności gospodarczej są również przychody z najmu składników majątku związanych z działalnością gospodarczą oraz ich podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy i innych umów o podobnym charakterze. Oznacza to, że przychody z najmu powierzchni pod reklamę nie podlegają odrębnemu rozliczeniu, lecz doliczane są do przychodów z prowadzonej działalności. Ujmuje się je w kol. 8 (pozostałe przychody) podatkowej księgi przychodów i rozchodów i rozlicza w deklaracji PIT-5.

Jak wynika z art. 14 ust. 1e updof, przychodami z tego tytułu są przychody należne określone na dzień, w którym należność wynikająca z zawartej umowy staje się wymagalna. Jeżeli więc w umowie najmu powierzchni określono, że za tę usługę najemca będzie płacił co miesiąc, przychód u wynajmującego również będzie powstawał co miesiąc. Jeśli jednak strony ustaliły, że wynagrodzenie wypłacane będzie co kwartał albo raz do roku, przychód u podatnika udostępniającego powierzchnię swoich środkach trwałych będzie wpisywany do księgi także co kwartał albo raz w roku.

Ryczałt ewidencjonowany

Przychody z najmu powierzchni na cele reklamowe są - na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 3 lit. f) ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (dalej ustawa o ryczałcie) - opodatkowane ryczałtem według stawki 8,5 proc. Ujmuje się je w ewidencji przychodów na podstawie dowodów potwierdzających faktyczne uzyskanie tych przychodów (§ 4 rozporządzenia ministra finansów z 17 grudnia 2002 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych). Oznacza to, że dopiero moment otrzymania pieniędzy "do ręki" lub na rachunek bankowy wyznacza datę, pod którą płatność za usługę należy wpisać do ewidencji prowadzonej przez ryczałtowca. Przychód ten sumuje się z innymi przychodami opodatkowanymi stawką 8,5 proc.

Karta podatkowa

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy o ryczałcie osiągnięcie przychodów z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze nie wyłącza opodatkowania w formie karty podatkowej. Jednak przychody te (dochody) podlegają odrębnemu opodatkowaniu podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych. Oznacza to, że przedsiębiorca rozliczający się w formie karty podatkowej przychody z najmu powierzchni składników majątku swojej firmy powinien wykazywać w deklaracji PIT-5, jako przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej. Ponieważ - moim zdaniem - koszty ich uzyskania będą równe zeru, osiągnięty przychód będzie równy dochodowi do opodatkowania. Gdyby podatnik karty podatkowej dodatkowo osiągał przychody np. z najmu lokalu mieszkalnego, to takie przychody opodatkowane byłyby również według zasad ogólnych, ale jako przychody z najmu, podnajmu lub dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 6 updof.

Dokumentowanie sprzedaży

Przedsiębiorcy udostępniający powierzchnie na cele reklamowe - bez względu na formę opodatkowania podatkiem dochodowym - obowiązani są odpowiednio dokumentować tę sprzedaż. Powinni więc wystawiać faktury VAT lub rachunki, o których mowa w ordynacji podatkowej (w zależności od tego, czy rozliczają się z VAT, czy nie).

Jeśli są podatnikami płatnikami VAT, to zgodnie z art. 6 ust. 8b pkt 4 ustawy o VAT obowiązek podatkowy będzie u nich powstawał z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty, nie później jednak niż z upływem terminu płatności. Przy czym otrzymanie części zapłaty będzie powodowało powstanie obowiązku podatkowego w tej części i dotyczy to również zadatków, zaliczek, przedpłat i rat, także otrzymanych przed wykonaniem usługi.

ANDRZEJ BIEDACHA Kancelaria TAX s.c.